

1993–2004: et godt tiår for den private praksis

Drøyt ti år er gått siden sist Tidende summerte opp hva det vil si å drive privat tannlegepraksis i Norge. I dette nummeret tar vi på nytt opp en del av problemstillingene som møter tannlegen i privat praksis. Har det skjedd store endringer siden 1993? Og hva har eventuelt skjedd? Er situasjonen vesentlig endret? Er det lettere eller vanskeligere å drive privat næringsvirksomhet i dag enn det var før?

På det første spørsmålet kan man trygt svare ja – det har skjedd store endringer på de fleste felter siden 1993. Den største var selvsagt opphøret av honorartariffen i 1995. Konkurransetilsynet fulgte raskt opp med påbud om prisopplysning og prislister. I kjølvannet økte investeringene i praksis, ikke minst i data og digitalt utstyr. Prisene på tannlegetjenester har også økt betydelig, så betydelig at det flere ganger har vært gjenstand for medieomtale. Og skatteetaten har skjerpet sine rutiner når det gjelder bokettersyn – nylig ble fire tannleger anmeldt til politiet for å ha unndratt store beløp fra beskatning. Videre har nye og omfattende trygdeordninger medført større krav til at tannlegene må holde seg oppdaterte på regler og forskrifter. Det har dessuten skjedd store forandringer i markedsføringen av egen kompetanse og egne tjenester. Mange setter store spørsmålsteget ved seriositeten i en del annonser, særlig i telefonkatalogens gule sider.

Typer praksis har også endret seg. Sikre tall eksisterer ikke, men det er en klar tendens til at antallet solopraksiser er redusert til fordel for selskapsformer der flere tannleger arbeider sammen, enten i aksjeselskap (AS), ansvarlig selskap (ANS) eller selskap med delt ansvar (DA). Antallet praksiser basert på ulike typer kontorfellesskap og stor-drift har også økt, og kombinasjonene varierer, fra praksiser der flere allmennpraktiserende arbeider sammen, eventuelt sammen med spesialister, til rene spesialistpraksiser. I perioden er det også etablert praksiskjeder, som for eksempel Colosseumklinikken, som delvis er basert på oppkjøpte praksiser, og der tidligere praksiseiere ofte arbeider sammen med yngre kolleger.

Representanter for de fleste praksisformene er i dette heftet intervjuet om fordeler og ulemper ved den formen de har valgt. I tillegg har vi satt søkelyset på temaer og problemområder som de fleste tannleger bør ha noe kjennskap til, men som i særlig grad angår den private praksis. Det dreier seg blant annet om regnskap, skatt, pensjons-spørsmål, velferdsordning, forsikring og ulike typer avtaler og kontrakter. Noen vil kanskje savne informasjon om enkelte temaer, som for eksempel hjelpepersonell og tannlegens rolle som arbeidsgiver. Goodwill er et annet spørsmål som interesserer mange og som ikke er tatt opp i dette spesialnummeret. Det vil imidlertid bli mer utførlig behandlet i et senere nummer av Tidende når

situasjonen med bl.a. momsspørsmålet er avklart. For øvrig er de fleste temaer fylldig omtalt i NTFs håndbok.

Antallet privatpraktiserende har også økt i denne perioden. I dag har NTF registrert rundt regnet 3 050 praksiseiere og assistenttannleger som arbeider hel- eller deltid i privat praksis. De relativt gode tidene i det private har dessuten i de senere årene lokket selv etablerte offentlig ansatte til å skifte «beite» og starte som selvstendig næringsdrivende.

At pasientene generelt er svært fornøyde med den private tannhelsetjenesten ble dokumentert i artikkelen av Grytten og medarbeidere i Tidende nr. 12. Men er det lettere eller vanskeligere for tannlegene å drive sin praksis nå sammenlignet med tidligere? Svaret vil nok avhenge av flere faktorer, for eksempel hvem man spør og hvor man befinner seg i landet. Totalt sett er det sannsynligvis blitt mer administrasjon for de fleste, men også bedre hjelpemidler når det gjelder å administrere. Utstyr og økonomi er nok også bedre for langt de fleste, selv i byer med stor tannlegetetthet. Men fortsatt er det viktig å arbeide for gode og stabile rammevilkår for den private tannlegevirksomheten. Den er grunnlaget for tannhelsetilbudet til storparten av landets voksne befolkning.

Gudrun Sangnes